ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2021

Vyhlásené: 12. 05. 2021 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah dokumentu je právne záväzný.

172

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 6/2018-92

V mene Slovenskej republiky

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedu pléna Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Petra Molnára, Petra Straku, Ľuboša Szigetiho, Roberta Šorla a Martina Vernarského o návrhu navrhovateľa - **predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky,** Hlavné námestie 8, Bratislava, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 3 ods. 2 druhej vety a § 6 ods. 12 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č.152/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s Ústavou Slovenskej republiky, za účasti vlády Slovenskej republiky ako vedľajšieho účastníka konania, takto

r o z h o d o l :

1. Konanie **v časti** o návrhu navrhovateľa na vyslovenie nesúladu § 3 ods. 2 druhej vety zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 152/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, **zastavuje.**
2. Návrhu navrhovateľa na vyslovenie nesúladu § 6 ods. 12 zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 152/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, **nevyhovuje.**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa

1. Ústavnému súdu bol 22. júna 2017 doručený návrh predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 130 ods. 1 písm. f) ústavy a čl. 141a ods. 9 ústavy na vyslovenie nesúladu dvoch noriem zo zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 152/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej aj „zákon č. 185/2002 Z. z.“ alebo „zákon o súdnej rade“), a to:

1.1. nesúlad ustanovenia § 3 ods. 2 druhej vety zákona o súdnej rade *(„národná rada, prezident a vláda ustanovuje za člena súdnej rady spravidla osobu, ktorá nie je sudcom“)* s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 30 ods. 4, čl. 141a ods. 1 písm. b), c) a d) [aktuálne, v čase rozhodovania čl. 141a ods. 2 písm. c), d) a e)], čl. 141a ods. 2 (aktuálne čl. 141a ods. 3) a čl. 141a ods. 11 (aktuálne čl. 141a ods. 10) ústavy, teda normy, ktorá usmerňuje národnú radu, prezidenta a vládu tak, aby ustanovovali do súdnej rady v zásade nesudcov, resp. normy, ktorá stanovuje, aby sudca všeobecného súdu mohol byť národnou radou, prezidentom a vládou nominovaný do súdnej rady skôr výnimočne (na účel ďalšieho textu možno označiť národnú radu, prezidenta a vládu aj ako „ne-súdne moci“, pozn.), a to z dôvodu, že takúto nomináciu ústavný text priamo nezakazuje a že to znevýhodňuje sudcov v rovnom prístupe k verejnej funkcii a obmedzuje národnú radu, prezidenta a vládu v možnosti výberu členov, a

1.2. nesúlad ustanovenia § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade *(„člen súdnej rady má právo, aby sa jeho stanovisko vznesené počas zasadnutia súdnej rady pripojilo k rozhodnutiu súdnej rady; toto stanovisko sa zverejňuje rovnako ako uznesenie súdnej rady“)* s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141a ods. 5 písm. b), c), d), e), f), g) a i) [aktuálne čl. 141a ods. 6 písm. b), c), d), e), a h)] a čl. 141a ods. 6 (aktuálne čl. 141a ods. 7) ústavy, pretože rozhodnutia súdnej rady sa neodôvodňujú a stanovisko člena súdnej rady odhaľuje hlasovanie v súdnej rade (ústavný súd bude z dôvodov zrozumiteľnosti textu a odlíšenia od justičného disentu označovať stanovisko aj ako „vlastné stanovisko“, pozn.), teda normu, ktorá umožňuje členom súdnej rady pripájať k jej uzneseniam vlastné stanovisko.

2. Uznesením č. k. PL. ÚS 6/2018-22 zo 4. apríla 2018 ústavný súd na neverejnom zasadnutí prijal návrh navrhovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu a pozastavil účinnosť § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade (vlastné stanovisko člena súdnej rady) a nevyhovel návrhu na pozastavenie účinnosti § 3 ods. 2 zákona o súdnej rade (uznesenie uverejnené pod. č. 285/2018 Z. z.). Podľa čl. 130 ods. 1 písm. f), resp. § 141a ods. 9 ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh predseda Súdnej rady Slovenskej republiky vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 týkajúcich sa výkonu súdnictva.

3. Národná rada 9. decembra 2020 prijala ústavný zákon č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „novela ústavy“), ktorým bolo rekonštruované ústavné postavenie súdnej rady. Novela ústavy zmenila tiež niektoré referenčné normy, vo vzťahu ku ktorým sa má posúdiť súladnosť napadnutých ustanovení zákona o súdnej rade. Na novelu ústavy nadviazal v rovnaký deň prijatý zákon č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva. Ústavný súd pri rozhodovaní o predmetnej veci zohľadnil zmeny uskutočnené týmito právnymi predpismi. V náleze sp. zn. PL. ÚS 1/01 ústavný súd uviedol, že ak sa referenčná norma zmení len označením a nie obsahom, ústavný súd automaticky preskúma napadnutú normu s novou referenčnou normou (právna veta: *Ochranu ústavnosti poskytovanú Ústavným súdom Slovenskej republiky treba chápať materiálne. To tiež znamená, že v prípade, ak ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky, s ktorým mal byť napadnutý právny predpis, jeho časť alebo jednotlivé ustanovenie v nesúlade, stratí platnosť počas konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky o súlade právnych predpisov, avšak predmet jeho úpravy sa stane v dôsledku novelizácie Ústavy Slovenskej republiky predmetom iného ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky, nič nebráni tomu, aby Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní pokračoval, pretože ústavný problém možného nesúladu právnych predpisov stále trvá a záujem na ochrane ústavnosti vyžaduje jeho vyriešenie.*). Ústavný súd tak preskúmal napadnuté normy podľa právneho stavu ústavy v čase rozhodovania.

II.

Ustanovovanie (ne)sudcov do súdnej rady národnou radou, prezidentom a vládou (návrh na nesúlad ustanovenia § 3 ods. 2 druhej vety zákona o súdnej rade)

4. Navrhovateľ je presvedčený, že právna norma, ktorá dáva prostredníctvom slova „spravidla“ na zváženie, aby národná rada, prezident a vláda nominovali do súdnej rady nesudcov, je protiústavná, pretože ústavný text [čl. 141a ods. 2 písm. c), d), e) a čl. 141a ods. 3] upravujúci nominácie členov súdnej rady uvedenými autoritami nestanovuje, že by ne-súdne moci mali menovať len nesudcov, pričom aj podľa rozhodnutia ústavného súdu (sp. zn. PL. ÚS 2/2012) súdna rada v pomeroch Slovenskej republiky priamo v texte ústavy nemá obmedzenia týkajúce sa vyváženosti členov súdnej rady z hľadiska pomeru sudcov a zástupcov iných profesií. Napadnutá norma tým obmedzuje kompetenciu národnej rady, prezidenta a vlády a právo sudcov na rovný prístup k verejnej funkcii členov súdnej rady (čl. 30 ods. 4 ústavy). Napokon, na takúto normu nemal zákonodarca oporu v pôvodnom odseku 11 článku 141a ústavy, ktorý ustanovuje, aké podrobnosti sa očakávajú na podrobnejšiu úpravu od zákonodarcu. To všetko zároveň porušuje princíp legality (čl. 2 ods. 2 ústavy) a princíp právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy).

5. Vláda vo svojom vyjadrení argumentovala, že účelom predmetného ustanovenia je snaha o nepolitizáciu sudcov, pretože opak by bol pravdou, ak by sudcov do súdnej rady nominovali „politické“ moci. Ústavný text v podstate predpokladá dve paritné kategórie osôb, sudcov a nesudcov, ktoré sa môžu stať členmi súdnej rady. Vyplýva to aj z dôvodovej správy k novele ústavy č. 90/2001 Z. z. Slovo „spravidla“ nevylučuje kategoricky, aby boli sudcovia menovaní aj ne-súdnymi mocami, nejde o zákaz, a preto nejde o nové, ústavou nepredpokladané kritérium na kandidátov nominovaných ne-súdnymi mocami. Z tohto dôvodu nemôže ísť o prekročenie splnomocnenia stanoveného v pôvodnom čl. 141a ods. 11 ústavy.

6. Ústavný súd konštatuje, že národná rada novelou ústavy - ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z. a zákonom č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva medzičasom celistvejšie a detailnejšie upravila ústavnú a zákonnú konštrukciu súdnej rady. Súdna rada je podľa novoprijatého ustanovenia charakterizovaná ako ústavný orgán sudcovskej legitimity (čl. 141a ods. 1 ústavy).

7. Článok 141a ods. 3 časť vety za bodkočiarkou ústavy s účinnosťou od 1. januára 2021 stanovuje, že za člena súdnej rady podľa odseku 2 písm. c) až e) (nominovaného národnou radou, prezidentom a vládou, pozn.) možno ustanoviť len osobu, ktorá nie je sudcom. Z napadnutého ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o súdnej rade bolo jeho novelou - zákonom č. 423/2020 Z. z. vypustené slovo „spravidla“. Podľa aktuálneho znenia § 3 ods. 2 zákona o súdnej rade*Národná rada, prezident a vláda ustanovia za člena súdnej rady osobu, ktorá nie je sudcom.*

8. Podľa § 87 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ,,zákon o ústavnom súde“) ústavný súd konanie zastaví, ak preskúmavaný právny predpis stratí platnosť pred vyhlásením nálezu vo veci. Ak sa konanie začalo na základe návrhu súdu podľa čl. 125 ods. 1 a čl. 144 ods. 2 ústavy, rozhodne ústavný súd o zastavení konania podľa povahy veci.

9. Zmyslom konania o súlade je na návrh oprávnených subjektov preskúmať, či je napadnutá norma v súlade s ústavou. Ak ide o abstraktnú, nie konkrétnu kontrolu ústavnosti, tak po strate platnosti normy stráca konanie svoj predmet a zákonnou procesnou reakciou na tento stav je zastavenie konania. Predmetná vec je osobitná tým, že norma, ktorá nahradila napadnutú normu, sa nachádza nielen na zákonnej, ale priamo aj na ústavnej úrovni.

10. Preskúmavaný predpis v kľúčovom slove *„spravidla“* stratil platnosť 1. januára 2021. Z tohto pohľadu je dôvod na zastavenie konania formálne splnený. Možno upresniť, že ašpirácia napadnutej normy, a to skutočnosť, aby ne-súdne moci zvážili nominovať do súdnej rady

nesudcov, sa zmenou ústavy a zákona o súdnej rade realizovala. Napadnutá norma však nesmerovala priamo k výsledku nominácie, ale len k procesu nominácie. V prípade nominácie sudcu vytvárala pôvodná norma nanajvýš očakávanie voči ne-súdnym mociam na neformalizované demokratické zdôvodnenie nominácie sudcu. Nová norma prikazuje ne-súdnym mociam nominovať len a výlučne nesudcov. Aktuálna norma je teda kvalitatívne odlišná a z uvedeného o to viac vyplýva povinnosť ústavného súdu konanie v tejto časti zastaviť. Napokon možno upresniť, že skutočnosť, že ústava v čl. 154g ods. 1 (*Členovia Súdnej rady Slovenskej republiky zvolení sudcami, zvolení Národnou radou Slovenskej republiky, vymenovaní prezidentom Slovenskej republiky a vymenovaní vládou Slovenskej republiky podľa doterajších predpisov sa považujú za členov Súdnej rady Slovenskej republiky podľa tohto ústavného zákona.*) výslovne potvrdzuje pokračovanie, resp. „dobeh" pôsobenia sudcov, členov súdnej rady, nominovaných ne-súdnymi mocami pred novelou, neznamená zachovanie doterajších relevantných ustanovení ústavy aj po 31. decembri 2020. Na základe týchto skutočností ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

III.

Vlastné stanovisko člena súdnej rady
(návrh na nesúlad ustanovenia § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade)

III.1. Argumentácia navrhovateľa

11. Navrhovateľ určil ako východiskový bod argumentácie smerujúcej proti neústavnosti stanoviska člena súdnej rady podľa § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade parafrázu viet z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 79/04: *„výsledok hlasovania orgánov verejnej moci pri kreovaní verejných, resp. ústavných činiteľov (t. j. uznesenie súdnej rady, národnej rady a vlády) je právnou skutočnosťou verejného práva a nejde o individuálny právny akt, ktorého povaha by bola obdobná povahe správneho alebo súdneho aktu, kde sa výsledok tajného hlasovania neodôvodňuje (III. ÚS 128/09, III. ÚS 79/04, III. ÚS 238/05,1. ÚS 162/09, I. ÚS 289/2015, III. ÚS 61/2014)."*

12. Podobne navrhovateľ parafrázuje z jeho rôznych častí nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 29/2011: *«Pri riešení objektívnosti a transparentnosti konania (rokovania) súdnej rady v konaní II. ÚS 29/2011 ústavný súd dospel k záveru, že „... zákonom č. 495/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 6 ods. 10, 11 zákona)... zákonodarca vlastne zviditeľnil implicitnú požiadavku objektívnosti rozhodovania súdnej rady a že nemá dôvod spochybňovať zákonodarcom nastavenú rovnováhu medzi nezávislosťou a autonómnosťou súdnej rady na jednej strane (čl. 141a ústavy) a jej zodpovednosťou, transparentnosťou na strane druhej" (obdobne III. ÚS 128/09).»*

13. Z uvedených rozhodnutí potom odvodzuje, že existuje jednoznačná neprípustnosť odôvodňovania uznesenia súdnej rady, keďže nie je individuálnym právnym aktom, pričom zákonná úprava procesu rokovania súdnej rady náležite zabezpečuje objektivitu a transparentnosť výkonu kompetencie súdnej rady, v dôsledku čoho nedochádza k porušovaniu základného práva absenciou odôvodňovania uznesenia. Rozhodovanie na základe čl. 141a ods. 7 ústavy *(Na prijatie uznesenia Súdnej rady Slovenskej republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov)*, ktorý upravuje všetky hlasovania v súdnej rade, vylučuje odôvodňovanie.

14. Zákonné právo člena súdnej rady zverejňovať spolu s uznesením súdnej rady (ktoré sa neodôvodňuje) svoje stanovisko, ktoré obsahuje jeho argumentáciu (dôvody), na základe ktorých hlasoval (rozhodoval), vo svojich dôsledkoch znamená nerešpektovanie (porušenie) ústavnej úpravy o rozhodovaní súdnej rady.

15. Navrhovateľ dodáva, že doterajšia zákonná úprava nepochybne zabezpečovala, že zo všetkých prístupných podkladov o priebehu rokovania súdnej rady je verejnosti zrejmé väčšinové i menšinové stanovisko členov súdnej rady (t. j. existencia odlišných stanovísk

a argumentácia týchto stanovísk), čo zabezpečuje transparentnosť rokovania, rovnosť členov rady pri rokovaní a rozhodovaní a náležité informovanie verejnosti o argumentoch (dôvodoch) stanoviska každého člena súdnej rady, ktoré sa pretavilo do jeho hlasovania.

16. Navrhovateľ sa dovoláva uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 588/2016, z ktorého zmieňuje myšlienku o hlasovaní ako právnej skutočnosti verejného práva, ktoré sa neodôvodňuje (porov. bod 10 citovaného uznesenia). Z obsahu uznesenia taktiež považuje za dôležité úvahy, že voľba je procesom výberu, počas ktorého vstupujú do hry aj iné než rýdzo právne hľadiská.

17. Navrhovateľ napokon zdôrazňuje, že osobitné stanovisko člena súdnej rady je v napätí so zákonom stanovenou tajnosťou hlasovania súdnej rady v personálnych otázkach. Navrhovateľ tvrdí, že ústavná úprava pôsobnosti súdnej rady, ktorá sa týka oblasti jej personálnej pôsobnosti, sa premietla do zákonného zakotvenia neverejného (tajného) hlasovania. Ústava teda vyžaduje dodržiavanie ústavného princípu tajného hlasovania, čo vylučuje, aby členovia súdnej rady zverejňovali vlastné rozhodnutia a hlasovania.

18. Na podporu tohto právneho názoru uvádza nález sp. zn. I. ÚS 76/2011, kde ústavný súd uviedol, že ústavný princíp tajného hlasovania v jeho fundamente prežaruje do každých volieb vykonávaných tajným hlasovaním, a takto musí byť vnímaný aj príslušným súdnym orgánom posudzujúcim ústavne konformný priebeh tajného hlasovania, teda aj tajného hlasovania upraveného v podústavnej matérii. Požiadavka tajného hlasovania je výsledkom spoločenských zmien z novembra 1989.

19. Na základe uvedenej argumentácie navrhovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jej návrhu nálezom rozhodol tak, že *«Ustanovenie § 6 ods. 12 zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 152/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení „člen súdnej rady má právo, aby sa jeho stanovisko vznesené počas zasadnutia súdnej rady pripojilo k rozhodnutiu súdnej rady; toto stanovisko sa zverejňuje rovnako ako uznesenie súdnej rady“ nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141a ods. 5 písm. b), c), d) e) f) g), i), čl. 141a ods. 6 ústavy.»*.

III.2. Vyjadrenie vlády

20. Vláda obhajuje možnosť pripájania individuálneho stanoviska poukázaním na argumenty z dôvodovej správy, podľa ktorej stanovisko *„môže výrazne prispieť k predvídateľnosti rozhodnutí súdnej rady a k vytvoreniu štandardov posudzovania jednotlivých typov návrhov uznesení súdnej rady“*. Vláda považuje za cieľ ustanovenia verejný záujem na (a) predvídateľnosti rozhodnutí súdnej rady, (b) transparentnosti a (c) právnej istote adresátov rozhodnutí v tej súvislosti, že proti rozhodnutiu nie sú prípustné bežné opravné prostriedky iba ústavná sťažnosť.

21. Vláda pripomenula, že zákon o súdnej rade už upravoval podobný inštitút, a to odlišné stanovisko zavedené do jeho § 6 ods. 8 zákonom č. 467/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2012 *(„Hlasovanie súdnej rady je vždy verejné. Člen súdnej rady, ktorý nesúhlasí s uznesením súdnej rady, má právo, aby sa jeho odlišné stanovisko pripojilo k rozhodnutiu súdnej rady; toto stanovisko sa zverejňuje rovnako ako uznesenie súdnej rady.“)*. Zákonom č. 195/2014 Z. z. bol s účinnosťou od 1. septembra 2014 tento inštitút zrušený.

22. Vláda tvrdí, že z nálezu sp. zn. II. ÚS 29/2011 vyberá navrhovateľ len určité časti a vláda rozsiahlo cituje z nálezu pasáže (body 7.2 - 12) o tom, že zvukový záznam diskusie je justifikáciou uznesení súdnej rady. Preto je podľa vlády tvrdenie o neprípustnosti odôvodnenia súdnej rady prehnané.

23. Vláda vysvetľuje, že podľa jej názoru nie je stanovisko člena súdnej rady podľa § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade odôvodnením, resp. nemá povahu odôvodnenia rozhodnutia súdnej

rady. Ide *o formalizáciu či zhmotnenie názorov* člena súdnej rady, ktoré prezentoval počas zasadnutia súdnej rady. Z každého zasadnutia súdnej rady sa vyhotovuje zvukový záznam, z ktorého musí byť zrejmý priebeh rokovania súdnej rady, a teda aj názory, ktoré odznejú v rámci tohto zasadnutia. Tento zvukový záznam je verejne dostupný. Rovnako je verejne prístupné samotné zasadnutie súdnej rady, a teda každý môže byť prítomný na zasadnutí súdnej rady a oboznámiť sa s názormi či preferenciami členov súdnej rady na prerokúvané otázky. Za danej situácie otvorenosti rokovaní súdnej rady a ich podriadeniu verejnej kontrole niet racionálneho argumentu, ktorý by mal brániť členovi súdnej rady zhrnúť svoju argumentáciu do stanoviska podľa § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade a toto stanovisko zverejniť spolu s rozhodnutím súdnej rady. Právna úprava zákona o súdnej rade tak môže byť svojou ústretovosťou k slobodnému prejavovaniu názorov členov kolektívneho orgánu vzorom pre právne úpravy rozhodovania akéhokoľvek kolektívneho (ústavného) orgánu, keďže umožňuje každému členovi súdnej rady slobodne formulovať svoje názory a postoje týkajúce sa rozhodovania súdnej rady zákonom predpísaným spôsobom. Je nepochybné, že aj bez právnej úpravy v § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade môže ktorýkoľvek člen súdnej rady slobodne prejavovať svoje názory týkajúce sa rozhodovania súdnej rady. Ustanovenie § 6 ods. 12 v tomto kontexte predstavuje „len“ mechanizmus, akým sa názory člena súdnej rady materializujú do podoby stanoviska, pričom sa zároveň ustanovuje spôsob zverejnenia tohto stanoviska. Stanovisko člena súdnej rady nemá nijaký vplyv na prijaté rozhodnutie súdnej rady, neovplyvňuje jeho záväznosť a slúži len na vyjadrenie iného právneho názoru jedného z členov kolektívneho orgánu.

24. K argumentu navrhovateľa o tom, že člen súdnej rady môže pripojiť stanovisko k *„uzneseniu bez odôvodnenia“*, vláda uvádza, že člen súdnej rady má právo, a nie povinnosť, aby sa jeho stanovisko zverejnilo, pričom z normatívneho textu § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade jednoznačne vyplýva, že sa zverejňuje ako stanovisko *„súhlasné“*, tak aj *„nesúhlasné“*. Vláda opätovne argumentuje, že uznesenie je podporené zvukovým záznamom.

25. Napokon argument nálezom sp. zn. I. ÚS 76/2011 považuje vláda za irelevantný, pretože o tajné hlasovanie s ústavným rozmerom ide len v prípade čl. 30 ods. 3, čl. 69 ods. 2, 3, 5 a 6, čl. 74 ods. 1, čl. 89 ods. 1, čl. 90 ods. 1, čl. 92 ods. 1 a čl. 101 ods. 2 ústavy. To znamená, že ide len o tie hlasovania, kde ústava priamo a výslovne upravuje tajné hlasovanie, pričom v náleze sp. zn. I. ÚS 76/2011 išlo o zákonné tajné hlasovanie. V prípade výkonu kompetencií súdnej rady ústava pri ich vypočítavaní nepredpokladá tajné hlasovanie - tajnosť hlasovania má tak v prípade hlasovania súdnej rady „len“ zákonný rozmer. Preto argumentáciu navrhovateľa opierajúcu sa o narúšanie ústavného princípu tajného hlasovania vláda odmieta ako neopodstatnenú.

26. Tajnosť hlasovania podľa vlády *akcentuje slobodu hlasujúceho a verejnosť hlasovania akcentuje zodpovednosť hlasujúceho.* Zákonodarca v prípade niektorých personálnych otázok, ktoré sú v pôsobnosti súdnej rady, zvolil tajnosť hlasovania (aj v tomto prípade platí, že historicky právna úprava v zákone o súdnej rade do roku 2014 neumožňovala tajné hlasovanie a výslovne vyžadovala verejné hlasovanie), a teda preferuje slobodu hlasujúceho pred jeho zodpovednosťou, teda verejným prejavom hlasovania. Tajné hlasovanie je výsadou, resp. právom člena súdnej rady. Skutočnosť, že člen súdnej rady v predpísaných prípadoch hlasuje tajne, neznamená, že po hlasovaní nemôže verejne prezentovať to, ako hlasoval, t. j. či hlasoval za návrh, proti návrhu alebo sa zdržal hlasovania. Zákaz následného verejného prezentovania spôsobu hlasovania člena súdnej rady nevyplýva ani z ústavnej úpravy, ani z judikatúry ústavného súdu a nie je ani predmetom zákonnej úpravy. Napokon vláda súhlasila s upustením od ústneho pojednávania.

III.3. Stanovisko zástupcu odbornej verejnosti

27. Zákon o ústavnom súde výslovne umožňuje v konaní o súlade vziať do úvahy stanovisko amici curiae (§ 86 ods. 4 zákona o ústavnom súde: *K návrhu na začatie konania môžu aj bez*

vyžiadania predkladať stanoviská zástupcovia odbornej verejnosti; ústavný súd však nie je povinný na ne prihliadať.). Ústavný súd bude za takéto stanovisko považovať aj vyjadrenie občianskeho združenia „Združenie sudcov Slovenska“ (ďalej aj „združenie sudcov“). Združenie sudcov sa pripojilo k návrhu navrhovateľa v celom rozsahu.

28. K vlastnému stanovisku člena súdnej rady združenie sudcov uviedlo, že pri zákonnej úprave neverejného (tajného) hlasovania súdnej rady v personálnej oblasti (§ 6 ods. 8) sa musí bezpodmienečne rešpektovať judikatúra ústavného súdu, ktorá riešila otázku princípu tajnosti volieb a slobody volieb (I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 22/2011, PL. ÚS 100/07). Z uvedenej judikatúry podľa združenia sudcov vyplýva, že princíp tajnosti volieb má ústavný rozmer, aj keď je upravený v zákone, a nie v ústave, resp. aj v podzákonných normách, a je nevyhnutnou zárukou pocitu istoty voliča, že bude môcť byť slobodným pri voľbách aj po voľbách, a má zabezpečiť voličovi, že ho nikto nijakým spôsobom nebude pri volebnom akte ovplyvňovať, nikto nebude zisťovať, ako volil, lebo sloboda voľby by bola vylúčená, ak by mal volič potencionálny strach z následkov svojho volebného rozhodnutia. Keďže terminológia zákona o súdnej rade v § 6 ods. 8 nepoužíva pojem „rozhodovanie“, ale pojmy „voľba“ alebo „vymenovanie a odvolanie“, vzťahuje sa v celom rozsahu na schvaľovanie uznesenia súdnej rady v prípadoch taxatívne upravených v uvedenom ustanovení analogická aplikácia rozhodnutia ústavného súdu z konania sp. zn. III. ÚS 588/2016, v ktorom konštatoval, že *«... terminológia zákona nepoužíva pojem „rozhodovanie“, ale pojem „voľba“, čo je však procesom výberu, počas ktorého vstupujú do hry iné, než rýdzo právne hľadiská, takže pri tajnom hlasovaní potom odôvodňovanie výsledku voľby len ťažko možno očakávať».*

III.4. Vyjadrenie národnej rady

29. Národná rada sa k návrhu navrhovateľa bližšie nevyjadrila. Taktiež súhlasila s upustením od ústneho pojednávania.

III.5. Vyjadrenie (replika) navrhovateľa

30. Navrhovateľ sa k argumentom vlády a Združenia sudcov Slovenska nevyjadril.

III.6. Relevantné právne normy

31. Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou.

32. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

33. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

34. Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

35. Ustanovenie čl. 141a ústavy (rubrika Súdna rada Slovenskej republiky) s vyznačením (kurzívou) referenčných ustanovení v znení účinnom do 31. decembra 2020 podľa návrhu navrhovateľa:

(1) Predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky volí a odvoláva Súdna rada Slovenskej republiky zo svojich členov. Členmi Súdnej rady Slovenskej republiky sú

a) deviati sudcovia, ktorých volia a odvolávajú sudcovia Slovenskej republiky,

b) traja členovia, ktorých volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky,

c) traja členovia, ktorých vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky,

d) traja členovia, ktorých vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky.

(2) Za predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky a *za člena Súdnej rady Slovenskej republiky podľa odseku 1 písm. b) až d) možno ustanoviť osobu, ktorá je bezúhonná, má*

vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe.

(3) Výkon funkcie predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky je nezlučiteľný s funkciou v inom orgáne verejnej moci, so štátnozamestnaneckým pomerom, s pracovným pomerom, s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku a vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

(4) Funkčné obdobie členov Súdnej rady Slovenskej republiky je päť rokov. Tú istú osobu možno zvoliť za predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, zvoliť alebo vymenovať za člena Súdnej rady Slovenskej republiky najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach.

(5) Do pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky patrí

a) zabezpečovať plnenie úloh verejnej kontroly súdnictva,

b) prijímať stanovisko, či kandidát na vymenovanie za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne,

c) predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy kandidátov na vymenovanie sudcov a návrhy na odvolanie sudcov,

d) rozhodovať o pridelení a preložení sudcov,

e) predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy na vymenovanie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a návrhy na ich odvolanie,

f) predkladať vláde Slovenskej republiky návrhy kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch,

g) voliť a odvolávať členov disciplinárnych senátov a voliť a odvolávať predsedov disciplinárnych senátov,

h) vyjadrovať sa o návrhu rozpočtu súdov Slovenskej republiky pri zostavovaní návrhu štátneho rozpočtu a predkladať Národnej rade Slovenskej republiky stanovisko k návrhu rozpočtu súdov,

i) dohliadať, či sudca spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne po celý čas trvania funkcie sudcu,

j) vydávať zásady sudcovskej etiky v spolupráci s orgánmi sudcovskej samosprávy,

k) ďalšia pôsobnosť, ak tak ustanoví zákon.

(6) *Na prijatie uznesenia Súdnej rady Slovenskej republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov.*

(7) Činnosť Súdnej rady Slovenskej republiky riadi a organizuje jej predseda.

(8) Predseda Súdnej rady Slovenskej republiky môže predložiť ústavnému súdu návrh na začatie konania vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 týkajúcich sa výkonu súdnictva.

(9) Súdna rada Slovenskej republiky prijíma stanovisko podľa odseku 5 písm. b) na základe podkladov od štátneho orgánu a vyjadrenia kandidáta na vymenovanie za sudcu; podrobnosti ustanoví zákon.

(10) O strate predpokladov sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne, počas výkonu funkcie sudcu rozhoduje disciplinárny senát;

ustanovenia čl. 154d ods. 1 až 3 tým nie sú dotknuté.

(11) *Podrobnosti o voľbe a odvolávaní predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, o spôsobe ustanovenia členov Súdnej rady Slovenskej republiky, o jej pôsobnosti, o zastupovaní predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, o organizácii a o vzťahoch k orgánom správy súdnictva a k orgánom sudcovskej samosprávy, ako aj o spôsobe dohliadania, či sudca spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne po celý čas výkonu funkcie, ustanoví zákon.*

36. Ustanovenie čl. 141a ústavy (rubrika Súdna rada Slovenskej republiky) s vyznačením (kurzívou) referenčných ustanovení v znení účinnom od 1. januára 2021:

(1) Súdna rada Slovenskej republiky je ústavným orgánom sudcovskej legitimity.

(2) Predsedu a podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky volí a odvoláva Súdna rada Slovenskej republiky zo svojich členov. Členmi Súdnej rady Slovenskej republiky sú

a) jeden sudca volený a odvolávaný sudcami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a sudcami Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zo sudcov týchto súdov,

b) ôsmi sudcovia, ktorých volia a odvolávajú sudcovia ostatných súdov vo viacerých volebných obvodoch, ktoré sa vytvárajú tak, aby na zvolenie alebo odvolanie bol potrebný porovnateľný počet hlasov sudcov,

c) traja členovia, ktorých volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky,

d) traja členovia, ktorých vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky,

e) traja členovia, ktorých vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky.

(3) Za predsedu, podpredsedu a za člena Súdnej rady Slovenskej republiky podľa odseku 2 písm. c) až e) možno ustanoviť osobu, ktorá je bezúhonná, má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe; za člena Súdnej rady Slovenskej republiky podľa odseku 2 písm. c) až e) možno ďalej ustanoviť len osobu, ktorá nie je sudcom.

(4) Výkon funkcie predsedu a podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky je nezlučiteľný s funkciou v inom orgáne verejnej moci, so štátnozamestnaneckým pomerom, s pracovným pomerom, s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku a vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

(5) Funkčné obdobie členov Súdnej rady Slovenskej republiky je päť rokov. Tú istú osobu možno zvoliť za predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, zvoliť alebo vymenovať za člena Súdnej rady Slovenskej republiky najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach. Predsedu, podpredsedu a člena Súdnej rady Slovenskej republiky možno pred uplynutím ich funkčného obdobia kedykoľvek odvolať.

(6) Do pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky patrí

a) zabezpečovať plnenie úloh verejnej kontroly súdnictva,

b) prijímať stanovisko, či kandidát na vymenovanie za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne,

c) predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy kandidátov na vymenovanie sudcov a návrhy na odvolanie sudcov,

d) rozhodovať o pridelení a preložení sudcov,

e) predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy na vymenovanie predsedu

a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, predsedu a podpredsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a návrhy na ich odvolanie,

f) predkladať vláde Slovenskej republiky návrhy kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch,

g) vyjadrovať sa o návrhu rozpočtu súdov Slovenskej republiky pri zostavovaní návrhu štátneho rozpočtu a predkladať Národnej rade Slovenskej republiky stanovisko k návrhu rozpočtu súdov,

h) dohliadať, či sudca spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne po celý čas trvania funkcie sudcu,

i) vykonávať dohľad a konať vo veciach majetkových pomerov sudcu,

j) vydávať zásady sudcovskej etiky v spolupráci s orgánmi sudcovskej samosprávy,

k) ďalšia pôsobnosť, ak tak ustanoví zákon.

(7) *Na prijatie uznesenia Súdnej rady Slovenskej republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov.*

(8) Činnosť Súdnej rady Slovenskej republiky riadi a organizuje jej predseda.

(9) Predseda Súdnej rady Slovenskej republiky môže predložiť ústavnému súdu návrh na začatie konania vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 týkajúcich sa výkonu súdnictva.

(10) Podrobnosti o voľbe a odvolávaní predsedu a podpredsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, o spôsobe ustanovenia a odvolania členov Súdnej rady Slovenskej republiky, o jej pôsobnosti, o zastupovaní predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, o organizácii a o vzťahoch k orgánom správy súdnictva a k orgánom sudcovskej samosprávy, ako aj o výkone pôsobnosti podľa čl. 141b, ustanoví zákon. Zákon tiež ustanoví volebné obvody pre voľbu a odvolávanie členov Súdnej rady Slovenskej republiky podľa odseku 2 písm. b).

III.7. Východiská a závery ústavného súdu

III.7.1. Všeobecné východiská

37. Predmetom konania je ústavnoprávne posúdenie, či právo člena súdnej rady pripojiť k rozhodnutiu (uzneseniu) súdnej rady svoje (vlastné) stanovisko nie je v rozpore s referenčnými normami, ktoré ustanovujú (a) spôsob hlasovania nadpolovičnou väčšinou všetkých členov [čl. 141a ods. 7 ústavy] a (b) vypočítavajú personálne kompetencie súdnej rady [čl. 141a ods. 6 písm. b), c), d)e)f) a h) ústavy]. Tým navrhovateľ vyjadruje, že kolektívne hlasovanie o personálnych otázkach je takým typom rozhodovania, ktoré sa vylučuje s podávaním vlastných stanovísk.

38. Pre prieskum napadnutého ustanovenia na základe argumentov navrhovateľa je účelné priblížiť miesto justície a súdnej rady v ústavnom systéme.

III.7.2. Súdnictvo a súdna rada

39. Sudcovia všeobecných súdov dostávajú na základe ústavy a zákonov významnú moc, aby mohli na základe viazanosti zákonom nezávisle, nestranne a profesionálne rozhodovať najmä spory o súkromné právo, rozhodovať o zákonnosti aktov verejnej správy a rozhodovať o vine a treste obžalovaných (čl. 142 ods. 1 ústavy).

40. Ústavodarca si je vedomý významu právomocí všeobecných súdov a v snahe pomôcť vývoju súdnictva v súvislosti s očakávaným vstupom do Európskej únie v roku 2004 zriadil už v roku 2001 samostatný ústavný orgán, ktorého základnou rolou je zaoberať sa personálnymi a koncepčnými otázkami všeobecnej justície (porov. PL. ÚS 2/2012). Súdna rada je tak

jediným samostatným ústavným telesom, ktorého zásadnou úlohou je (spolu)účasť na personálnom a inom utváraní inej ústavnej sústavy, celej jednej moci, ktorou je všeobecné súdnictvo, teda je ústavným orgánom sudcovskej legitimity (čl. 141a ods. 1 ústavy). Na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky sudcov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky [čl. 102 písm. t) a čl. 145 ods. 1 ústavy].

41. Spory o súkromné právo, žaloby na zákonnosť aktov verejnej správy a trestné obžaloby (čl. 142 ods. 1 ústavy) nerozhoduje byrokracia či administratíva z toho dôvodu, že by to teoreticky a technicky nebolo možné (porov. Kelsen, Hans. Ryzí nauka právní: metoda a základní pojmy. Brno : Orbis, 1933. 55 s. Sbírka spisů právnických a národohospodářských; sv. 67, s. 36 - 37), ale z toho dôvodu, že súdy a len súdy sú viazané výlučne právom a žiadnymi mimoprávnymi kritériami a príkazmi – a práve v tomto zmysle sú nezávislé a nestranné. S viazanosťou právom je previazaný princíp limitácie moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), teda princíp, podľa ktorého moc môže ísť len tak ďaleko do pozície jednotlivcov, kde to zákon dovolí s tým, že všetko ostatné je sféra slobody (čl. 2 ods. 3 ústavy). Súdy preto (v spojení s nachádzaním práva), takpovediac, bránia (z pohľadu ústavných slobôd) v správnom a trestnom konaní jednotlivcov pred mocou exekutívy, resp. pred verejnou obžalobou (kde sú obzvlášť nestrannými garantami trestnej a procedurálnej spravodlivosti), a v súkromnoprávnych sporoch o právo musia medzi stranami rozhodovať tak, aby dodržali hmotné a procesné právo, a zároveň tak, aby týmto konaním a rozhodovaním neboli zdrojom porušenia ústavných práv účastníkov (inými slovami porov. II. ÚS 111/08). Ústavný systém tak predpokladá funkčné súdnictvo obsadené vzdelanými a zodpovednými osobami (porov. II. ÚS 16/2011, bod 14). To sú z hľadiska justície východiskové body úvah o pozícii súdnej rady.

42. Vzhľadom na uvedenú úlohu súdov a sudcov v demokratickom štáte (PL. ÚS 102/2011 – *reforma súdov II*) je právomocou súdnej rady predovšetkým navrhovanie kandidátov na sudcov a rozhodovanie o príslušnosti sudcov k jednotlivým súdom ich prideľovaním, prekladaním a dočasným prideľovaním spôsobom nielen úradníckym, ale aj spôsobom, ktorý zohľadňuje víziu, koncepciu súdnictva a ústavné hodnoty s tým spojené. [Súdnej rade sú predkladané návrhy na kandidátov z výberových konaní - § 5 ods. 1 písm. h), § 7, § 11 ods. 1, § 14 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, alebo vyberá kandidátov priamo, a to predsedu a podpredsedu najvyššieho súdu a najvyššieho správneho súdu (čl. 141a ods. 6 písm. e) ústavy), sudcov Najvyššieho správneho súdu podľa § 151zf ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z. z. a sudcov do medzinárodných súdnych orgánov (§ 27g zákona č. 185/2002 Z. z., I. ÚS 298/2015 s. 32 posledný odsek)]. Preto má súdna rada priamo ústavné postavenie, demokratickú legitimitu danú výberom členov súdnej rady - osobností prostredníctvom národnej rady, prezidenta a vlády, profesijnú legitimitu danú sudcami a expertnosť danú požiadavkou na vzdelanie všetkých členov (porov. bod 53 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-272/19 z 9. júla 2020 VQ proti Land Hessen). Súdna rada vytvára prepojenie medzi „nemechanickou“ expertnosťou a demokraciou. Ide o ústavné teleso z významných právnických autorít, ktoré nielen v dialógu sudcovia - nesudcovia, ale skôr v diskurze rešpektovaných osobností, ktorým bez ohľadu na ich aktuálnu profesijnú príslušnosť záleží na justícii, naprieč súdnou radou tvoria podobu justície a justíciu verejne kontrolujú [čl. 141a ods. 6 písm. a) ústavy].

III.7.3. (Vlastné) stanovisko člena súdnej rady

43. Namietané ustanovenie § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade znie: *„Člen súdnej rady má právo, aby sa jeho stanovisko vznesené počas zasadnutia súdnej rady pripojilo k rozhodnutiu súdnej rady; toto stanovisko sa zverejňuje rovnako ako uznesenie súdnej rady.“ Dôvodová správa k ustanoveniu uvádza: „Navrhovanou právnou úpravou sa zavádza právo člena súdnej rady na pripojenie jeho stanoviska vzneseného počas zasadnutia súdnej rady k rozhodnutiu súdnej rady. Hoci zverejnenie stanoviska člena súdnej rady s prijatým uznesením nemá žiadny bezprostredný právny následok - nezakladajú, nerušia alebo nemenia sa ním žiadne práva*

a povinnosti, vo svojich dôsledkoch môže výrazne prispieť k predvídateľnosti rozhodnutí súdnej rady a k vytvoreniu štandardov posudzovania jednotlivých typov návrhov uznesení súdnej rady. Predmetné stanovisko je súčasťou rozhodnutia súdnej rady a bude sa aj rovnakým spôsobom zverejňovať.“

44. Navrhovateľ zo staršej judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 79/04), podľa ktorej čl. 30 ods. 4 ústavy nevyžaduje žiadne odôvodnenie odmietnutia kandidáta na sudcu súdnou radou, odvodzuje, že ústava ako taká nevyžaduje, resp. zakazuje odôvodňovanie súdnou radou, a to sprostredkovane znamená ústavný zákaz disentu člena súdnej rady, pretože k neodôvodneným rozhodnutiam sa disent podávať nemôže. Združenie argumentuje nutnosťou zachovania tajnosti hlasovania (v čase podania návrhu bolo podľa zákona hlasovanie súdnej rady tajné) a obavami z následkov odhalenia, ako člen súdnej rady hlasoval.

45. Ústavný súd už v úvode tejto časti konštatuje, že rozhodovanie v súdnej rade o personálnych a iných otázkach s možnosťou, aby člen súdnej rady pripojil k jej rozhodnutiu vlastné stanovisko, vznesené počas zasadnutia súdnej rady, je v súlade s označenými článkami ústavy. Podľa čl. 141a ods. 10 ústavy podrobnosti o organizácii súdnej rady a jej pôsobnosti ustanoví zákon. Za súčasť pôsobností a organizácie súdnej rady ústavný súd považuje zákonom ustanovenú možnosť člena súdnej rady pripojiť vlastné stanovisko. Zo samotnej kombinácie prítomnosti personálnych právomocí súdnej rady a hlasovania v širšom, 18-člennom zbore, nevyplýva zákaz vyjadrovania vlastného stanoviska. Ústava nestanovuje tajnosť hlasovania, čo by teoreticky mohlo viesť k úvahám o vhodnosti takéhoto stanoviska. Napokon, ústavnú súladnosť vlastného stanoviska podčiarkuje samotná funkcia súdnej rady (porov. body 39 - 42 nálezu), jej zloženie, štandard justifikácie jej uznesení stanovený zákonom o súdnej rade a judikatúrou, a napokon tradícia odlišných stanovísk v našom právnom poriadku. Ústavný súd jednotlivé argumenty rozvinie podrobne v ďalšej časti odôvodnenia nálezu.

46. Ústava nestanovuje, či hlasovanie súdnej rady je tajné alebo verejné. Podľa aktuálnej právnej úpravy je hlasovanie v súdnej rade verejné *(Hlasovanie súdnej rady je verejné - § 6 ods. 8 zákona o súdnej rade)*. Argument o tajnosti hlasovania v súdnej rade a obáv z jeho odhalenia odpadá (porov. PL. ÚS 95/2011 – *zmena tajnosti volieb generálneho prokurátora*). Vzťah prípadnej tajnosti hlasovania a vlastného stanoviska by sa podľa textu noriem interpretoval na úrovni zákona, na úrovni koordinačných noriem rovnakej právnej sily. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že vlastné stanovisko člena súdnej rady je rozvinutím jeho pozície, ktorú už vyjadril na zasadnutí súdnej rady (z ktorého sa vyhotovuje zvukový záznam a ktorý je rovnako verejne dostupný – bod 50 tohto odôvodnenia), a odhaľuje v prvom rade jeho myšlienky.

47. Od zriadenia súdnej rady sa spolu s hľadaním jej presnej pozície v ústavnom a justičnom systéme hľadá aj odpoveď na spôsob jej skladania účtov (accountability) tak vo vzťahu k justícii samotnej, verejnosti, ako aj vo vzťahu k jednotlivcom, o ktorých rozhoduje.

48. Ústava, (i) vychádzajúc z princípov demokracie, priamo v úprave súdnej rady predpokladá, že členovia súdnej rady sa budú navzájom vyjadrovať a upresňovať svoje pozície a až na základe výmeny myšlienok hlasovať. (ii) Vyplýva to zo spôsobu konštituovania súdnej rady od štyroch rôznych telies (čl. 141a ods. 2), vyplýva to z nárokov ústavy na vzdelanie a prax členov súdnej rady [čl. 141a ods. 3, čl. 141a ods. 2 písm. a) a b)], vyplýva to zo vzťahu kvóra a väčšiny (čl. 141a ods. 7) a vyplýva to z typu právomocí, ktorým súdna rada disponuje (čl. 141a ods. 6 – napr. prijíma stanovisko). Napokon, vyplýva to z účelu súdnej rady, ktorou je verejná kontrola [čl. 141a ods. 5, psím. a)] a formovanie a legitimizácia všeobecného súdnictva (čl. 141a ods. 1). Ústava teda predpokladá, že členovia súdnej rady budú expertne (ústava predpokladá u všetkých právnické vzdelanie) a koncepčne prerokúvať, zvlášť pre účely zabezpečovania verejnej kontroly súdnictva, všetky ústavou predpokladané otázky stanovené v čl. 141a ods. 6. (iii) V konečnom dôsledku čl. 26 ods. 5 ústavy stanovuje, že orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku

(podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon). Zverejňovanie rozhodnutí súdnej rady vrátane vlastných stanovísk možno považovať za jeden zo spôsobov realizácie uvedeného ústavného príkazu. Možno doplniť, že v predchádzajúcej koncepcii rozhodoval o súdnictve a jeho personálnych otázkach minister ako (ústavne zodpovedná) autorita a v niektorých krajinách Európskej únie je tento systém stále funkčný a spoľahlivý z hľadiska štandardov právneho štátu (porov. PL. ÚS 102/2011 s odlišnými stanoviskami). Ústavodarca zveril súdnej rade jej právomoci nielen preto, aby rozhodovala kolektívne, ale aby rozhodovala diskurzívne, pričom vlastné stanovisko je jedným zo spôsobom vyjadrenia diskurzívnosti.

49. Ako bolo uvedené, z ústavnej inštitucionálnej úpravy súdnej rady vyplýva predpoklad, že členovia súdnej rady majú k jednotlivým otázkam svoju pozíciu a túto vyjadrujú v diskusii. Je prínosné poznať, akými úvahami sa spravuje voľná úvaha členov súdnej rady, pretože voľná úvaha neznamená absenciu úvah pre určité hlasovanie (to je svojvôľa), ale dovoľuje mať každému členovi svoje vlastné dôvody. U členov súdnej rady sa teda predpokladá, že budú mať určité predstavy o koncepcii justície, pričom sa vyžaduje prienik predstáv aspoň 10 členov na to, aby došlo k rozhodnutiu. Ústavodarca nepredpisuje jeden model výberu sudcov a jeden model uvažovania o sudcovskom povolaní, ale deleguje to na demokraticko-expertný orgán. Na webstránke súdnej rady sú k dispozícii všetky doterajšie *Vlastné stanoviská*. Zo zverejnených vlastných stanovísk vyplýva, že sa obvykle týkajú širších súvislostí konkrétnej právnej situácie. Ak sa stanovisko týka kandidáta na sudcu alebo preloženia sudcu, tak sa nezužuje izolovane na charakteristiku daného kandidáta, ale aj na širšie, všeobecnejšie otázky. Napríklad, či je vhodné preloženie z okresného súdu rovno na najvyšší súd alebo či je vhodné, aby bol kandidát na sudcu menovaný rovno na súd krajský. Ide tu o podporný praktický argument voči námietke, že ide o personálne hlasovania. Vlastné stanoviská sú dosiaľ prevažne orientované *ad rem*, a nie *ad personam*.

50. Ústavný súd objasňuje, že zo zákona o súdnej rade a z doterajšej judikatúry ústavného súdu založenej na interpretácii čl. 30 ods. 4 ústavy vyplýva, *že prijaté uznesenia súdnej rady spolu so zápisnicami z hlasovania, zápisnicami zo zasadnutia súdnej rady a zvukovými záznamami zo zasadnutí súdnej rady pokrývajú ústavné štandardy nearbitrárnosti*, z čoho však nemožno odvodiť, že sú vylúčené iné formy spoznávania rozhodnutí súdnej rady. Súdna rada má ústavnú zodpovednosť riadne prerokovať každý navrhnutý bod a vecou sa zaoberať. Vyplýva to z jej inštitucionálnych povinností stanovených v ústave a sprostredkovane zo základného práva na rovný prístup k verejným funkciám osôb, o ktorých súdna rada rozhoduje. Zákonodarca túto ústavnú zodpovednosť konkretizuje v napadnutom ustanovení § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade tým, že každý člen má možnosť v osobitnej forme formulovať pozíciu, ktorá už v podstate odznela na rokovaní súdnej rady. Zákonodarca tým povzbudzuje už spomínanú deliberáciu v súdnej rade. Na tomto mieste je dôležité uviesť, že nový zákon o ústavnom súde upravuje konanie o sťažnosti proti uzneseniu súdnej rady. Podľa § 204 ods. 1 zákona o ústavnom súde *pred rozhodnutím vo veci samej si predseda ústavného súdu vyžiada stanovisko súdnej rady, ku ktorému je súdna rada povinná pripojiť podklad Národného bezpečnostného úradu, napadnuté uznesenie súdnej rady, zápisnicu z hlasovania súdnej rady, zápisnicu zo zasadnutia súdnej rady a zvukový záznam zo zasadnutia súdnej rady* (je potrebné poznamenať, že ústavný súd nálezom sp. zn. PL. ÚS 21/2014 vyhlásil obdobný § 74db ods. 1 v predchádzajúcom zákone o ústavnom súde za nesúladný, ale nie pre nesúladnosť zvukového záznamu ako takého). Z uvedeného vyplýva, že zákonodarca potvrdil závery nálezu sp. zn. II. ÚS 29/2011 v tom smere, že rozhodnutia súdnej rady sú justifikované *zápisnicou z hlasovania súdnej rady, zápisnicou zo zasadnutia súdnej rady a zvukovým záznamom zo zasadnutia súdnej rady,* a na základe týchto materiálov môže ústavný súd v danom konaní posúdiť ústavnosť uznesenia súdnej rady. Vo vzťahu k argumentu navrhovateľa v bode 12 možno upresniť, že v náleze sp. zn. II. ÚS 29/2011 sa táto justifikácia viaže aj na ustanovenie o odlišnom (vlastnom) stanovisku (porov. bod 10.2 i.f. nálezu II. ÚS 29/2011).

51. Ústavný súd sa domnieva, že jedným z dôvodov brojenia za úplnú absenciu „odôvodnenia“

aktov súdnej rady je skutočnosť, že zástancovia tohto názoru predpokladajú, že by malo ísť o odôvodnenie, ktoré sa nelíši od tradičného odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Ústavný súd, berúc do úvahy aktuálny trend až nadužívania požiadavky na odôvodňovanie aj ne-justičných aktov, považuje za užitočné dať do súvisu štandardy nearbitrárnosti medzi (a) tradičným súdnym odôvodnením a (b) postupom súdnej rady rozhodujúcej o personálnych a iných otázkach. Tradičné súdne odôvodnenie je vysoko formalizované a viaže sa na zaužívanú prax súdu rozdelenú do dvoch tematických okruhov: dokazovanie skutkového stavu a právne posúdenie. Oproti tomu požiadavky na nearbitrárnosť rozhodnutí súdnej rady nie sú formalizované, neexistujú žiadne povinné tematické okruhy, s ktorými sa súdna rada musí vysporiadať. Súdna rada neodôvodňuje tradičným spôsobom, ale zo súboru zdrojov je rámcovo poznateľné, akými úvahami sa spravuje.

52. Hlavná úvaha navrhovateľa je naviazaná na nález sp. zn. III. ÚS 79/04. V tomto náleze je uvedené, že *„uznesenie súdnej rady ako výsledok hlasovania orgánu verejnej moci je právnou skutočnosťou verejného práva vo forme rozhodnutia adresovaného prezidentovi. Nejde o individuálny právny akt (ako výsledok činnosti príslušného orgánu, ktorým sa zakladajú, menia alebo rušia, prípadne autoritatívne zisťujú oprávnenia a povinnosti subjektov), ale o osobitný druh právneho konania. Výsledok hlasovania týkajúci sa kreovania verejných, resp. ústavných činiteľov (nielen rozhodnutie súdnej rady o predložení návrhu kandidáta na sudcu prezidentovi) sa neodôvodňuje, pričom za hlasovanie nemožno brať hlasujúceho na zodpovednosť. Ústavná a zákonná úprava nepripúšťa v predmetných súvislostiach ani možnosť odvolania proti rozhodnutiu.“* (k rozhodnutiu sp. zn. III. ÚS 79/04 porovnaj Dobrík, Ľ. K povahe rozhodnutí Súdnej rady Slovenskej republiky. Justičná revue, 61, 2009, č. 12, s. 1350 – 1354.). Podľa daných právnych úvah nie je rozdiel medzi rozhodovaním, resp. hlasovaním vo vláde či v parlamente na jednej strane a hlasovaním v súdnej rade na strane druhej. Súdna rada nerozhoduje v rámci správneho či obdobného konania. Okrem toho jestvuje zásadný rozdiel medzi právnou skutočnosťou – hlasovaním na jednej strane a individuálnym právnym aktom – rozhodnutím na strane druhej. Z uvedených poznatkov možno odvodiť, že v danom čase bolo vnímané hlasovanie súdnej rady ako akt úplne politický, resp. vôľový. Hlasovanie a rozhodnutie tu splývajú. Medzičasom sa však na základe novely zákona o súdnej rade a rozhodovacej činnosti ústavného súdu (II. ÚS 29/2011; porov. odlišné stanovisko členov súdnej rady Čima a Čirča k uzneseniu Súdnej rady Slovenskej republiky č. 165 z 24. septembra 2013) modifikovalo jej vnímanie smerom k procedurálnej a expertnej voľnej úvahe. Preto sa už aktuálne nemožno vracať k poňatiu vyjadrenému v náleze sp. zn. III. ÚS 79/04. Vo všeobecnosti možno uviesť, že je dôležité vnímať, o čom a v akom telese sa rozhoduje, aká je viazanosť mocenského telesa právom či právnym názorom inej autority. Hlasovanie takto býva aj v súdnej rade prostriedkom k formulácii rozhodnutia.

53. Ústavný súd ďalej upresňuje, že vlastné stanovisko nie je v právnej úprave súdnej rady úplnou novinkou. V pôvodnej podobe bolo zavedené zákonom č. 476/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2012, a to v tomto znení § 6 ods. 8: *„Člen súdnej rady, ktorý nesúhlasí s uznesením súdnej rady, má právo, aby sa jeho odlišné stanovisko pripojilo k rozhodnutiu súdnej rady; toto stanovisko sa zverejňuje rovnako ako uznesenie súdnej rady.“* Členovia súdnej rady uvedené právo využívali a ich odlišné stanoviská k uzneseniam sú k dispozícii na webstránke súdnej rady. Odlišné stanovisko bolo s účinnosťou od 1. septembra 2014 zrušené zákonom č. 195/2014 Z. z. (prelomené veto prezidenta). Zákonom č. 152/2017 Z. z. bola s účinnosťou od 1. júla 2017 úprava stanoviska pozmenená a aktuálne sa nachádza v novom, v tomto konaní skúmanom, § 6 ods. 12: *„Člen súdnej rady má právo, aby sa jeho stanovisko vznesené počas zasadnutia súdnej rady pripojilo k rozhodnutiu súdnej rady; toto stanovisko sa zverejňuje rovnako ako uznesenie súdnej rady.“* Ako vyplýva z nového znenia, v zásade nemá ísť o neskoršie, dodatočne vyjadrené stanovisko, ale o nadviazanie na myšlienky, ktoré už boli na súdnej rade vyslovené, a ich rozvinutie, pričom zákon očakáva, že sú vyslovené. Zákon tu umožňuje, aby každý člen súdnej rady mohol vďaka písomnej forme *(Verba volant, scripta manent)* presne a štruktúrovane vyjadriť názory vyslovené v diskusii na súdnej rade. Zákon už

nehovorí len o nesúhlase s uznesením ako v pôvodnej právnej úprave.

54. Odlišné stanovisko na ústavnom súde samotnom sa stalo jednou z čŕt konštitucionalizmu od 90. rokov [porov. Kelemen, K. (2013). Dissenting Opinions in Constitutional Courts. German Law Journal, 14(8), 1345-1371; Kelemen, K. The Road from Common Law to East-Central Europe: The Case of the Dissenting Opinion (October 2010).; Sunstein, Cass R. Why Societies Need Dissent. Harvard Univ. Press, 2005]. Rozhodovanie ústavného súdu sa líši od rozhodovania ostatných súdov tým, že sa pri ňom aplikujú široké klauzuly ústavného textu a musia sa vyvažovať ľudské práva a verejný záujem. Práve pre tieto rozhodnutia so zásadným spoločenským významom majú sudcovia ústavných súdov legitimitu parlamentnú, resp. prezidentskú. Pre pluralitnú spoločnosť je úľavou, ak jej časť vie, že niektorý ústavný sudca zdieľa jej názor, aj keď je v danom čase menšinový. Rozhodujúci sudca sa môže rozhodovať autentickejšie, ak vie, že môže zdieľať so spoločnosťou či právnickým publikom svoj menšinový názor. Disent hovorí k budúcnosti, čo je dôležité pre vývoj myslenia (porov. Uber. R.: Ruth Bader Ginsburg at the Supreme Court: Oral Arguments, Majority Opinions and Dissents, Mammoth Publishing, 2019; Nakladateľstvo Brill vydalo disenty viacerým sudcom z ICJ alebo ESĽP - https://brill.com/view/serial/JUDG). Disent dodáva veciam naratívnosť, príbeh, humanizuje často neosobné vyznenie rozhodovacej činnosti, čím posilňuje demokraciu. A taktiež ústavný súd pozná sám seba lepšie, ak pozná disenty svojich sudcov. Disent nie je prítomný v tých právnych kultúrach, v ktorých je významná jednota rozhodovania, ako je to pri Súdnom dvore Európskej únie alebo v tých právnych kultúrach, ktoré akcentujú objektívnosť objektívneho práva, napr. Francúzsko. Sudca Najvyššieho súdu USA Antonin Scalia z pohľadu jednotnosti k disentu uviedol: *«I am something of a contrarian, I suppose. I feel less comfortable when everybody agrees with me. I say, 'I better reexamine my position!' I probably believe that the worst opinions in my court have been unanimous. Because there's nobody on the other side pointing out all the flaws“* – *„Myslím, že som čosi ako „večný nespokojenec“. Cítim sa menej komfortne, ak som mnou všetci súhlasia. Poviem si – mal by som lepšie premyslieť môj názor. Mám tušenie, že najhoršie rozhodnutia môjho súdu boli jednomyseľné, pretože nie je nikto, kto by upozornil na všetky chyby.»* Disent síce odkrýva „nejednotnosť“, resp. potláča pocit jedinej správnej právnej odpovede – nachádzania jediného objektívneho práva, ale zároveň posilňuje vedomie, že rozhodnutie vznikalo výlučne na základe úprimnej výmeny a súťaže argumentov. Tieto úvahy o disente na ústavnom súde sú v podstate platné aj pre súdnu radu.

55. Ústavný súd musí ešte zasadiť inštitút vlastného stanoviska člena súdnej rady do rámca odlišných stanovísk v celom právnom poriadku Slovenskej republiky.

    55.1. V predmetnej veci je potrebné najskôr uviesť, že podľa § 52 ods. 5 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady *ak najmenej tretina prítomných členov výboru nevyslovila s uznesením výboru súhlas, v uznesení výboru sa uvedie ich stanovisko, ak o to požiada ktorýkoľvek z prítomných členov výboru.* Parlamentný, politický orgán má umožnené, aby bol zdôraznený názor skupiny členov, pričom väčšinové stanovisko sa neodôvodňuje.

    55.2. V našom právnom poriadku bolo pred dvadsiatimi rokmi zákonom č. 226/2000 Z. z. od 1. augusta 2000 zavedené odlišné stanovisko v konaní pred ústavným súdom (porov. prvé uplatnenia v PL. ÚS 22/00 a III. ÚS 76/02). Prvé „odlišné stanovisko“ ústavného súdu (I. ÚS 48/99) bolo vyjadrené ešte bez explicitného právneho základu. Ústavný súd odlišné stanovisko z hľadiska ústavnej súladnosti nepriamo odobril v náleze sp. zn. PL. ÚS 1/01 *(ústavnosť disentu z hľadiska publikovania nálezov v zbierke zákonov a ústavnosť zjednocovania názorov senátov).*

    55.3. Na všeobecných súdoch mohli najskôr od 1. septembra 2003 (novela Občianskeho súdneho poriadku, zákon č. 353/2003 Z. z.) pripájať odlišné stanovisko civilní dovolací sudcovia najvyššieho súdu. Počnúc 1. májom 2011 môžu sudcovia všeobecných súdov v senátnych formáciách pripájať odlišné stanovisko (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004

Z. z. – „Člen senátu, ktorý nesúhlasí s rozhodnutím senátu alebo s jeho odôvodnením, má právo, aby sa jeho odlišné stanovisko pripojilo k rozhodnutiu. Odlišné stanovisko sudcu sa doručuje a uverejňuje rovnako ako ostatné časti rozhodnutia. V každom rozhodnutí senátu musí byť uvedený výsledok hlasovania, a to uvedením pomeru hlasov.“ Ustanovenie § 170 ods. 6 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2021 – *„Ak rozsudok senátu nebol vo výroku o vine, vo výroku o treste alebo vo výroku o ochrannom opatrení prijatý jednomyseľne, sudca alebo prísediaci, ktorý nesúhlasí s väčšinovým rozhodnutím senátu alebo s jeho odôvodnením, má právo, aby sa jeho odlišné stanovisko pripojilo k rozsudku a doručilo a zverejnilo spolu s rozsudkom, ak je vyhotovené v lehote podľa § 172 ods. 3“).*

55.4. Vyjadriť odlišné stanovisko môžu od 1. novembra 2003 tiež sudcovia disciplinárnych senátov podľa § 129 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z.*(Ak rozhodnutie disciplinárneho senátu nebolo prijaté jednomyseľne, rozhodnutie obsahuje aj názor odlišný od názoru väčšiny aj s jeho stručným odôvodnením. Pri zverejňovaní rozhodnutí disciplinárneho senátu sa postupuje podľa osobitného predpisu.* - formulácia je pozoruhodná v tom, že ukladá povinnosť odlišné stanovisko uviesť už v odôvodnení, pozn.).

55.5. Odlišné stanovisko sa môže od 1. decembra 2014 aplikovať aj v disciplinárnych senátoch prokurátorov (zákon č. 322/2014 Z. z.) a v Etickej komisii prokuratúry od jej vzniku 1. januára 2016 (zákon č. 401/2015 Z. z.).

55.6. Pre civilné a správne súdnictvo je úprava odlišného stanoviska navyše opätovne upravená v § 394 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 139 ods. 4 a § 465 Správneho súdneho poriadku. Z tohto prehľadu vyplýva, že náš právny poriadok je otvorený odlišným stanoviskám. S tým súvisí, že na základe § 82a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. sa zverejňuje väčšina súdnych rozhodnutí (porov. tiež The 2020 EU Justice Scoreboard, s. 26). Možno teda ako podporný argument konštatovať, že *vlastné stanovisko* člena súdnej rady je konzistentné s koncepciou odlišných stanovísk vo všeobecnom a ústavnom súdnictve a dokonca v parlamentarizme.

56. Ústavný súd taktiež zasadí inštitút *vlastného stanoviska* člena súdnej rady do rámca odlišných stanovísk v zahraničných právnych úpravách u iných orgánov, než sú ústavné a všeobecné súdy. Odlišné stanoviská obvykle spájame s justičnými autoritami. Zahraničné právne úpravy však poznajú disent tak pri expertných telesách – typicky pre bankové rady centrálnych bánk [Jansen, David-Jan and Moessner, Richhild, Communicating Dissent on Monetary Policy: Evidence from Central Bank Minutes (May 17, 2016). De Nederlandsche Bank Working Paper No. 512.], ako aj pri vyslovene demokratických – vôľových telesách, akými sú výbory parlamentu, napríklad minority report v parlamente Spojeného kráľovstva [porov. časť 6, kapitola 38 In: May, Thomas Erskine & Natzler, David, (editor.) & Hutton, Mark, (Clerk of the Journals, House of Commons), (editor.) (2019). Erskine May's treatise on the law, privileges, proceedings and usage of Parliament (Twenty-fifth edition). LexisNexis, London].

57. Ústavný súd uzatvára, že ústava označenými referenčnými normami nevylučuje, aby člen súdnej rady publikoval svoje *vlastné stanovisko* vznesené na súdnej rade. Ústava je neutrálna vo vzťahu k takémuto stanovisku. *Vlastné stanovisko* je však kompatibilné s konfiguráciou, spôsobom rozhodovania a účelom súdnej rady a s princípom demokracie (čl. 1 ods. 1 ústavy). Preto ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené v bode 2 výroku tohto nálezu.

III.7.4. Zánik platnosti uznesenia o pozastavení účinnosti

58. Pozastavenie účinnosti zákona (porov. bod 2 odôvodnenia nálezu) sa stalo všeobecne záväzné (čl. 125 ods. 6 ústavy) publikovaním v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (pod č. 285/2018 Z. z.), a preto je nutné vysporiadať sa s pozastavením účinnosti opäť na všeobecne záväznej platforme Zbierky zákonov Slovenskej republiky (porov. uznesenia ústavného súdu publikované pod č. 124/2020 Z. z. a č. 125/2020 Z. z.; tiež body 34 a 35 uznesenia o prijatí PL. ÚS 24/2019). Články 125 ods. 5 a 6 ústavy znejú: „Platnosť rozhodnutia o pozastavení

účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení zaniká *vyhlásením rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej,* ak rozhodnutie o pozastavení účinnosti napadnutého právneho predpisu ústavný súd už predtým nezrušil, pretože pominuli dôvody, pre ktoré bolo prijaté. Rozhodnutie ústavného súdu vydané podľa odsekov 1, 2 a 5 sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné.“ Obdobne podľa § 81 zákona o ústavnom súde *pozastavenie účinnosti napadnutého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia ústavný súd zruší aj bez návrhu, ak pominuli dôvody na pozastavenie účinnosti. Inak platnosť rozhodnutia ústavného súdu o pozastavení účinnosti napadnutého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia zaniká právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej alebo rozhodnutia o zastavení konania.* Z dôvodu, že v rámci predmetnej veci bola pozastavená účinnosť predmetného preskúmavaného ustanovenia (§ 6 ods. 12 zákona o súdnej rade), je nutné publikovať v Zbierke zákonov Slovenskej republiky nález vo veci samej, aby uznesenie o pozastavení účinnosti malo v Zbierke zákonov Slovenskej republiky svoj ústavne predpokladaný „náprotivok“. Na základe publikácie nálezu, jeho vyhlásením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, bude pre adresátov práva zreteľné, že § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade je opäť účinný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2021

Ivan Fiačan v. r.
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.